

agressiu, ja que pot modificar també aquella relació.

Amb el nostre disseny podem identificar no solament la influència de cadascuna de les tres variables, sinó també com incideixen les seves interaccions en el comportament agressiu.

Dels resultats de la nostra recerca, en deduïm les conclusions següents:

— Si bé l'aïllament sòcio-ambiental s'ha mostrat molt efectiu per a provocar comportament agressiu en rates de la soca Wistar, no ha estat així pel que fa a la formació de colònies mixtes amb les característiques de les nostres.

— En les rates que no han seguit el procés de condicionament, les variables de classificació «deambulació» i «defecació» no semblen suficientment importants per a determinar o influir el nivell d'agressió. Tanmateix, la tendència que s'observa és que les deambuladores altes són més agressives que les deambuladores baixes i que les defecadores baixes ho són més que les altes.

— L'aïllament sòcio-ambiental bloqueja els processos d'aprenentatge i, per tant, les rates sotmeses a ell, malgrat que segueixen el procés de condicionament a l'atac, no accentuen el seu comportament agressiu.

— Els animals que no han estat sotmesos a l'aïllament social, després del condicionament a l'atac es mostren molt més agressius que els que no l'han seguit.

— Les rates amb característiques de deambulació alta i defecació alta són les que mostren unes puntuacions més altes d'agressió després d'haver fet el condicionament. Per tant, són aquestes rates les que aprenen més fàcilment. La característica deambulació alta es mostra més potent que la defecació alta.

ASPECTES DE LA IDENTITAT SOCIAL DELS ANDORRRANS

Pere Notó i Brulles

Director: Càndid Genovard i Rosselló

Subdepartament de Psicologia Social i de l'Organització.
Departament de Psicologia.

Presentació: La investigació que realitzarem com a tesi recull els aspectes fonamentals de la recerca Andorra-80: es tracta d'una macro-investigació psico-sociolingüística dins el programa de recerca de l'Institut d'Estudis Andorrrans, que ens encarregà la seva direcció. El projecte «Andorra-80» obté informació sobre la totalitat de la població escolar que cursa l'ensenyament secundari a Andorra. Es tracta de fet d'un banc de dades que quantifica i codifica la competència lingüística dels subjectes escolars a nivell de la comprensió i de l'expressió dels tres idiomes d'ús a Andorra: el català, l'espanyol i el francès. Igualment, obté informació del coneixement que el subjecte posseeix sobre els símbols i signes de la identitat col·lectiva andorrrana.

Marc conceptual: L'objecte de la recerca condicionà un marc interdisciplinari. Per un cantó, la Psicologia Social que aporta les investigacions sobre Identitat Social; especialment remarcables són les recerques de l'Escola Europea de Psicologia Social per la influència que ha tingut en nosaltres. De l'altre, la Sociolingüística, i molt particularment les recerques realitzades en l'àmbit dels Països Catalans pel Grup Català de Sociolingüística.

Metodologies, objectius i hipòtesis: Els mètodes que hem utilitzat en les nostres recerques es poden incloure en dos apartats. El primer comprèn les tècniques sociològiques i sociolingüístiques que ens serviren per a obtenir informació de tota la població escolar

andorrana, en el seu medi habitual, l'escola. Les eines utilitzades foren un inventari de dades sociobiogràfiques i el fitxer escolar de l'assessoria pedagògica. Per a l'obtenció de les dades sociolingüístiques: el test C.G.M. del Ministeri d'Educació Nacional francès, l'adaptació catalana de Gentil Puig i l'adaptació a l'espanyol feta per nosaltres.

El segon comprèn les eines psicosocials. L'instrument fonamental per a obtenir les dades de la mateixa població ha estat l'ISAE-80, qüestionari psicosociolingüístic de Pere Notó i Magí Panyella.

El primer objectiu que ens imposarem fou la construcció d'un banc de dades generals amb els resultats obtinguts de la recerca, codificats i programats en ordinador, que permet la realització de futurs treballs d'investigació. Pot ser, en aquest sentit, una eina útil per a fer l'avaluació del Pla d'Andorranització promogut pel M.I. Consell General a les escoles.

Un segon objectiu ha estat la verificació de les nostres hipòtesis que descrivim a continuació:

1.ª Hipòtesi: Existeix una correlació entre el coneixement oral i/o escrit de la llengua catalana per part dels andorrans, i llur grau de consciència d'Identitat Social Andorrana.

2.ª Hipòtesi: El millor coneixement de la llengua catalana oral i/o escrita, reverteix en el millor coneixement de qualsevolga de les altres llengües que es parlen i s'ensenyen a Andorra, és a dir, el francès i l'espanyol.

Conclusions i Lectura: Es verificaren les hipòtesis de forma general i completa. Igualment, ha quedat realitzat un banc de dades propietat de l'Institut d'Estudis Andorrans, que podrà acomplir les finalitats previstes.

ERGONOMIA DE L'APRENENTATGE MOTOR: UN ENFOCAMENT METODOLÒGIC

Joan Riera i Riera

Director: Ramon Bayés Sopena

Ponent: Ramon Companys Pascual

Després de valorar la importància de l'estudi de l'aprenentatge de les destres humanes, especialment en els àmbits laborals, de l'esport i el lleure, es revisen els principals models teòrics que s'utilitzen per a explicar l'aprenentatge. Aquests models poden agrupar-se en models físics, biològics, psicològics i sociològics, en relació a la disciplina que consideren més rellevant. S'observa que tots aquests models son organocèntrics, lineals i estàtics, i es troba a faltar un model integrador.

Conseqüentment, la metodologia emprada en la investigació sol centrar-se en l'anàlisi de les reaccions terminals de l'organisme o el seu rendiment, en lloc de fixar-se en l'evolució de les interaccions entre l'organisme i els objectes d'estímul, dins d'una perspectiva de camp multifactorial.

Per superar aquestes deficiències se suggereix la conveniència de disposar d'un model ergonòmic, multidisciplinari, que permeti conceptualitzar adequadament les interaccions humanes, en el marc teòric desenvolupat per Emilio Ribes a partir dels conceptes lògics descriptius formulats per J.R. Kantor. Des del punt de vista de la psicologia interconductual, l'aprenentatge motor es defineix com el *procés* pel qual s'estableixen un tipus d'*interaccions*, on les característiques motores de les accions de l'organisme estan relacionades amb l'ambient. Igualment, un enfocament interconductual ha d'analitzar l'evolució de les interaccions motores, sense oblidar els restants elements del camp psicològic individual que possibiliten, faciliten o dificulten el seu establiment.

El replantejament de l'aprenentatge mo-